

خۆزگە سەربازىكى ئىسرائىلى دەبووم

تەھا ئەمىن ھەلەدنى

ئەو ناونىشانەى سەرەو، ئاواتى نووسەرىكى عەرەبى كوهىتە، لە مالىپەرى شالىارى دەرەوہى ئىسرائىلەوہ وەرگىردراوہ، بە پىنووسى نووسەر و پۇژنامە نووس عەبدوللا ھەلدەق، ئەوانىش لە پۇژنامەى ئەلوہتەنى كوهىتەوہ، وەريانگرتوہ.

<http://www.altawasul.net/MFAAR/opp+eds/op+eds-arab+writers/if+i+were+an+israeli+soldier+11072006.htm>

ھەلدەق، باس لەدېندەبى و كەلەگابى پۇژمە دىكتاتورەكانى وولاتانى عەرەبى دەكات، كە دەسەلاتدارانى وولاتانى عەرەبى ھىچ بەھايەك بۇ تاكى ھاولاتيانى وولاتانى عەرەبى دانانين. لە بەرامبەرىشدا، وولاتى ئىسرائىلى ديموكرات و شارستانى چەند لە خەمى ھاولاتيانى خۇيدايە، لە پىناو تەنھا سەربازىكدا، ئامادەيە ئەوہى نەكرىت، بىكات.

نووسەر ئەلئى: ئەو، ئاوات خواستەنى من كە سەربازىكى ئىسرائىلى بىم، ئاواتى تەواوى ھاولاتيانى عەرەبە. چونكە ھاولاتى عەرەب خۇى نامۇ دەبىنى لە وولاتەكەى خۇيدا. نووسەر لە ھاو زمانەكەى خۇى دەپرسى: تۇبى خوادا، نرخی مرۇقئىكى عەرەب دەبىت چى بىت، لەژىر سايەى دەسەلاتى بەعسى فاشستدا؟

ھەرۋەھا نووسەر دەنوسىت، ئايا نرخی مرۇقئىكى ئىرانى لەسايەى دەسەلاتى مرۇقخۇرە بۇگەنەكەى كۇمارى ئىسلامى دەبىت چى بىت؟

يا لەسايەى كابرا شىتەكەى لىبيادا؟

ئەوہتا، بەچاوى خۇمان دىمان، كە ئىسرائىلىيەكان، چۇن وولاتى خۇيان تووشى بومەلەرزە كردوہ، لە پىناو تەنھا سەربازىكدا! تا ئىرە بۇچوونى ئەو نووسەرە عەرەبە ناوبراويە.

ئىمە چىن لە چاوى دەسەلاتداراندا؟

داواى ئازادکردنى سەربازىكى دىلى ئىسرائىلى، بەرانبەر بە 1000 دىلى عەرەب و ئىسلام، خۇى لە خۇيدا دانپىنانانىكە كە دەسەلاتدارانى عەرەب بە چاوىكى سووكى تەماشى كەسايەتى عەرەب، دەكەن.

لەلايەكى دىكەشەوہ دانپىناىكى دىكەيە، كە دەسەلاتدارانى عەرەب و ئىسلام،

دهسهلمینن که ئیسرائیل پیزی هاوالاتی خوئی دهگریت و ئهگه ری ئهوه دهکهن، که یهک کهس به 1000 بگۆرپته وه. ئهگینا نهگونجاوه، دیل به دیل، به لام یهک به 1000. چونکه، جیهانیان، سه رجه م به چاوی خوئیان دیتیان که ئیسرائیل 400 دیلی پارٹی خوای لوبنانی گۆرپه وه، به ئیسکو و پرسکی دوو سه بازی خوئی. به داخه وه. پارٹی خوا، ئاخو خوا، (کن فکن) واته: هر خوا ووتی: ببه، ده بیته بی، ئیتر پارٹی چی، گه زی چی، جاوی چی؟

کوردی نهگه تیش له م رهوشه، ناله باره و نامرؤقایه تیه، بی بهش نیه، دهویرین که بلین تاکی، کورد له چاو دیدی دهسه لاتدارانی کوردستانی باشور، گه لیک خراپتر نه بی له تاکی عه ره ب، ئه وا باشتر، نیه. تورکیایی رهوشه فاشی کوتای مانگی 5 به چه کی کیمای په لاماری کوردیدا، که چی چرکه یهک له ناسکه په رمانه که ی کردستانی باشوره نه هات.

کاتیکیش مرؤف ده بینئ که ئیسرائیلیه کان ئاماده ن 10 000 000 ملیون دؤلار خه لاتی ئه و که سه بکه ن، که ته نها زانیاریه کی باوه ر پیکراو ده داته ده ست به رپرسیانی ئیسرائیلی، مرؤف، به تایبه ت مرؤفی کورد شاگه شکه ده کات. چونکه دهسه لاتدارانی کورد زۆربه له سایه ی سهروه ت و سامانی کورده وه له ملیونیر تیه رپین بونه میارد دیر، که چی غه میکی ئه نفال کراوه کانی خوئیان ناخون. نوسینه کانی عه بدولا هه لده ق، که ئاواته خوازه، که سه ربازیکی ئیسرائیلی بوايه، ته نیا ئاواتی ئه و و سه رجه م عه ره به کان نیه.

به لکوو هه موو تاکیکی کوردیش، هه مان ئاوات له دوروونیدایه، هه موو تاکیکی کوردیش ئاواته خوازه که دهسه لاتدارانی وولاته که ی بؤ هه میسه ده واریک بیته، که له سه رما و سؤله بیپاریزیت. هه موو کوردیک ئاواته خوازه، که دهسه لاتدارانی ده ولته ته که ی باوشیک بیته وه ک باوکیکی دلسۆن، هه میسه په نای بؤ به ریته.

به داخه وه، ئیمه ی کوردیش، وه ک عه ره به کان دهسه لاتدارانمان نه ک هر ده واریک نین، نه ک هر باوه شی باوکیکی دلسۆن نین، به لکوو، دیمان دهسه لاتدارانمان، هه میسه وه ک مشتی دوژمنه کانمان له ده می گه لیان سهروه واندوه، جگه له وه ش جاشایه تیان بؤ هر چوار دوژمنه کانمان کردوه و هر ئه وان بوون، که بوونه کلاوسووری به ربووی دوژمنانمان، له شکر کیشکردنی دوژمن بؤ سه ر هاو سه نگره که ی خوئی.

به چاوی خوئشان دیتمان، که مه سهعود به رزانی به فووویه ک و دوو سه بر، ته رمی به رزانیه کانی گه یانده وه کوردستان، شایه نی ده ستخوشیه. به لام ئه نفال کراوه کانی گه رمیان و دؤلی جافه تی و قه ره داخیش هر له سه ر کوردونیان ئه نفالکران،

به داخه وه، مه عسود بهرزانی غه می ئه وانى، نه خوارد.
له کاتیکدا دانیان که ئه گهر بانگه وازی بکریت، که ناوی نهینییه وه گۆره کانیان
دهستنیشان بکرت، به پاره یه کی که م، ئه و سه ربازه عه ره بانه ی که به شداری ناشتنی
ته رمه کانیان کردوه، به سانای ده دۆزرانه وه. سه رانی کورد پیویستیان نیه، که
10میلۆن دۆلار له کیسه ی خۆیان ته رخانی ئه و کاره بکه ن، به لکوو به دوو سی هه زار
دۆلار ئه و کاره مه یسه ر ده که ن.

<http://www.10million.org/Default.asp?LangCode=Arb>

پیشه ی ئه م شه ره ی نیوان عه ره ب و جووله که

هۆکاری ریشه ی ئه م شه ره ی ئیستا، له فراندنی دوو سه ربازه ئیسرائیلیه که وه نیه، که
له 25 ی 6 ی 2006 پویدا. به لکوو راستیه که ی، ریشه ی ئه م شه ره ی ئیستای عه ره ب و
جووله که ده گه پیته وه بۆ پۆژه سه ره تاییه که نی سه ره له دانی ئاینی ئیسلامی عه ره بی،
کاتیک هۆزی قوره یش، بریاری کۆتایی خۆیاندا، که محمه دی کورپی عه بدولا،
دامه زینه ری ئیسلام، له ناوبه رن و بیکوژن له سالی 622 زاینیدا. کاتیک محمه د به
پیلانه که ی ده زانی، له ریگه ی خزمه کانیه وه. چونکه محمه دیش هه ر نه وه ی
قوره یشه، بۆیه چاری نامینی و راده کاو مه که به جیده هیلی و خۆی ده گه یه نیته
یه سرب، مه دینه ی ئه مپۆ. له مه دینه دا سی تیره ی گه وره ی جووله که ده ژیان. ژیان
جووله که کانی ئه و کاته ی نیمچه دوورگه ی عه ره بی وه ک ئه مپۆ، سه رگه رمی کاری
پیشه سازی بوون، هه روه ها جووله که کان، خاوه ن ته ورات نه ته وه یه کی خوینده وار
بوون. به لام له ناو عه ره به کاندایا پیشه سازی، شه رم بوو، خوینده واریش له پیشه سازی
شه رمئاوه رتر بوو.

محمه دی کورپی عه بدولا په نای برده بهر جووله که کانی مه دینه، ئه وانیش وه ک
رپۆره سمی خۆیان، په نای محمه دیاندا. هه تا تواناشیان بوو، یارمه تیاندا.
له بهر چه ند هۆیه ک:

1 چونکه محمه دیش وه ک جووله که بانگه وازی ته نها خوی ده کرد، به پیچه وانیه ی
قوره یشه وه که کۆمه له خویان هه بوو.

2 جووله که کان بیستبویان که محمه د، دژی راپووته، باوه که ی قوره یش، که ره واجی
هه بوو، له هه مو نیمچه دوورگه ی عه ره بیدا. چونکه جووله که کان زۆربه زیره نگه رو
پیشه ساز بوون، ئه وانه ش له ناو قوره یشدا وه ک باسما ن کرد، شه رم بوون.

3 محمه د دژایه تی جووله که ی نه کرد، له سه ره تادا، به لکوو به فه رمی ئاینی جووله که ی
په رژاند. ئه م هۆکارانه و گه لیکی دیکه ش هۆکار، وایان له جووله که کرد، که په نای
محمه دی دامه زینه ی حزبی نه ته وایه تی عه ره ب (ئیسلام) بده ن.

ئىسلامە پەنابەرەكانى مەدینە، بە محەمەدى كورپى عەبدەلاشەو، ژيانىان باش نەبوو، چونكە ئەوان فىرى تالانى بوون. ھەروەك پىشەيەكى رىشەداكوتراو لەناو عەرەبدا، نەيان توانى دەستبەردارى ئەو رەفتارىيان ببن. بۆيە ئىسلامەكانى مەدینە نەيان توانى وەك جولەكە كرىكارى، يا جوتيارى بكەن، ژيانىش بەبى ئەو دوکارە، ناروات. بۆيە ژيانىان لە مەدینە باش نەبوو، ئىسلامەكان وورده وورده زىادىشايان دەکرد. بەلام تا ئەو كاتە كىشەيان لەگەل جولەكەكانى مەدینە نەبوو.

لەبەر ئەوەى برسیتی زۆرى بۆ ئىسلامەكان ھىنا، محەمەد ناچار بىرى لەتالانى كردهو، ئەو بوو، بیستی كە كاروانیەكى قورەیش لە رىگەى گەرەنەو، دایە، لە شامەو بۆ مەكە، بەسەر كردهیەتى عومەر بن خزرومى. بۆيە محەمەد خىرا، كۆمەلىك لە پەنابەرە ئىسلامەكانى مەدینەى ناردە، سەر رىگەى كاروانە، بازرگانىەكەى قورەیش. لە شوینىكدا بەناوى (سرىە ئەلنەخلە) ئىسلامەكان، دایان بەسەر كاروانەكەدا، سەر قافلەكەيان كوشت و دوانىشيان بەدىل گرت.

ئىسلامەكان، بەو تالانىە بوژانەو، ژيانى رۆژانەيان، باشتر بوو. بەلام دلى جولەكەكانىان لە خۆيان رەنجاند. جولەكەكان كەوتنە سەر كۆنەى حزبەكە ناسیونالىستەكەى محەمەدى كورپى عەبدو (ئىسلام)، جولەكەكان ووتیان: مەگەر ئیو نەبوون دژى تالانى بوون. جولەكەكان، دەبیت لە چارەيەك بگەرین، تا لە دەست جەردە و تالانىچەكان رزگاربان بىت. قورەیشیەكان پا بەندى دابوو نەرىتى بىابان بوون، كە دەستورى بىابان رىگە نادات، كە لە 4 مانگى (محەرەم، دولجە، زولقەعدە، رەجەب) ديارىكراودا، جەردەبى بكرىت.

تا خەلكەكە پشویەك بدات. كەچى محەمەد، نەك ھەر بەرەنگارى دزى جەردەى نەو، بەستا، بەلكوو، دەستورى بىابانىشى شكاند، لە ناو مانگە تابوو كراو، كانداندا، پەلامارى كاروانە بازرگانىەكەى، قورەیشىندا، كە لە شامەو دەگەرەپەو بۆ مەكە. كەواتە، بۆ جولەكە قونجاوترە، كە پالپشتى قورەیش بكەن، تا ئىسلامەكان، چونكە ھەر ھىچ نەبى، قورەیشیەكان، 4 مانگ تالانى ناكەن.

بەلام، كار لە كار تارازاوە، چونكە جولەكە مافى پەناھەندەبىيان داو، بە محەمەد و حزبەكە ناسىنالىستەكەشى.

كاتىكىش بۆ محەمەدى كورپى عەبدو (دەر كەوت، كە كارىكى باشى نەكردو، كەوتە بىر كرنەو، ھىنانەو، پۆزىشىكى گونجاو، بەلام پۆزىشەكەى دەرمانى دەردى كىشەكەى نەكرد، چونكە تالانىەكە لە ناو مانگى رەجەبى تابوو كراو، كانداندا پویدا.

چارە نەما، جگە لەو، پەنا بەریت بۆ خوا، بۆيە بەناوى خواو ووتى:

خوئا ئه‌لئ: لئت ده‌پرسن، شه‌رو خوئن رشتن له مانگه تابوه‌كاندا ره‌وايه؟، بلئ، به‌لئ: ناره‌وايه، به‌لام ده‌ركردنى خه‌لك له جئگه‌و رئگه‌ى خوئى و رئگرتن له خه‌لك كه له سه‌ردانى كابه، دوزمانيه و له كوشتن خراپتره، سوره‌ى مانگا 217.

له‌بیرمان نه‌چئ، تا ئه‌و كاته‌ى محمه‌د، له مه‌كه رايكرد، له كابه‌دا، ته‌ها بت هه‌بوو. سوره‌ى مانگای 217 دوا پۆزیش محمه‌د بوو، بۆ روداو‌ه‌كه، به‌لام سه‌رانی جوله‌كه، بۆیان قوت نه‌درا، كه خوا شه‌رعیه‌ت بدات به‌ دزی و تالانى، بۆیه لئره، درز كه‌وته، نئوان په‌یوه‌ندى حزبكه ناسیۆنالیسته‌كى محمه‌د و جوله‌كه‌وه.

وورده، وورده، درزه‌كه‌ش گه‌وره‌بوو، تا ئاستى كه شمشیریان له یه‌ك هه‌لسوو، كو‌تایه‌كه‌شى به‌وه گه‌یشت، كه حزبه ناسیۆنالیسكه‌ى محمه‌دى كورپی عه‌به‌ده‌لا، قرانیان خسته، جوله‌كه‌كانى مه‌دینه‌وه. بۆ به‌ بناغه‌بوونى ئه‌م بۆ چونه‌شمان سه‌رجه‌م مئژوو ناسه ئیسلامیه‌كان، پاشان مئژوو نووسانى ده‌ره‌وه‌ى ئیسلام ده‌كه‌ینه به‌لگه.

لئره‌شه‌وه، محمه‌د و حیزبه‌كه‌ى ره‌گه‌ز په‌رستانه، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ى كو‌مه‌ل كوژى جه‌له‌كه‌یان ئه‌نجامنداو 900 كه‌سیان به‌ گه‌نج پیر مئرمندا‌لئشه‌وه سه‌ر بری، تاویك به‌ به‌راز یا مه‌یمون ده‌یان جوئینئ و بۆته بنئشته خۆه‌شه‌ى ده‌مى سه‌رجه‌م عه‌ره‌به‌كان. پۆزشى محمه‌د، هئنده بوو، گوايه جوله‌كه په‌یمانیان شكاندوه!

كئ په‌یمانى شكاند، محمه‌دى كورپی عه‌به‌دولا، یا جوله‌كه؟ محمه‌دى كورپی عه‌به‌دولا بوو، په‌یمانى شكاند، چونكه ده‌ستى له تالانى كردن هه‌لنه‌گرت.

محمه‌دى كورپی عه‌به‌ده‌لا بوو، به‌لئیندا، كه‌دژى تالانى جه‌رده‌بى راره‌ستئ. به‌ پئى سه‌رجه‌م به‌لگه ئیسلامیه‌كان ده‌بینن، كه جوله‌كه نه‌ك له‌فه‌له‌ستین به‌لكوو له‌نیوه‌ى نیمچه‌ دوورگه‌ى عه‌ره‌بیدا ژیاون، به‌لام ته‌نها یه‌ك عه‌ره‌بیش له‌فه‌له‌ستیندا نه‌ژیاوه، كه‌واته جوله‌كه، فامى هه‌یه داواى خاك بكات له نیمچه‌دوورگه‌ى عه‌ره‌بیش، نه‌ك خوئى به‌خاوه‌دارى فه‌له‌ستین بزانیئ.

ئه‌گه‌ر، جوله‌كه مه‌یمونه، بۆ محمه‌د كاتیک 900 كه‌سى له مندال و پیرى جوله‌كه‌كان سه‌ربرپی، كچى سه‌ره‌ك تیره‌ى به‌نى قوره‌یزه‌ى وه‌ك تالانى بۆ خوئى گلدایه‌وه! له‌م نزیكانه، بابه‌تیکم خوئنده‌وه، به‌داخه‌وه، نه‌ بابه‌ته‌كه، نه‌ ناوى نووسه‌ره‌كه‌یم له‌بیر نه‌ماوه، ئه‌و نووسه‌ره‌ لئمان ده‌پرسئ: محمه‌د چۆن نئیرینه‌ى هه‌لسا، چۆن توانى ئه‌و گانه بكات، له كاتیکدا، براو باوك و مامه‌كانوو و ئاموزاو پورزانى هئیشتا خوئینان به‌ ده‌ستى محمه‌ده‌وه مابوو؟

چونکه هەر هەمان پوژى كه كه سوو و كارى په پىحانهى كچى عه مرؤ، كه يه كىك بوو له دەست كه و ته كانى جهنگ، بۆ خۆى گلدایه وه و هەمان شهو په ريه كوښى. له يه كىك له و ته كانى بۆخارى ئەلئى: كاتىك محەمەد خەرىكى په پىحانه بوو، يه كىك له ئەندامانى حيزبه ناسیۆنالیسته كهى محەمەد (ئىسلام) چوبوه سەر دارىك، محەمەدیش ووتى: كورپه ئەوه چى ده كهى؟

ئەندامه كهى حيزبه ناسیۆنالیسته كهى محەمەد ووتى: دايك و بابم به قوربانى بئى، تۆ هەر چى كه سوو كارى ئەو كچه ههيه، سەرت بربىن، و وتم چاودىریت بكه م، ئەوه كا له فرسه تىكدا زه فەرت پى به ریت.

مه لا دىگماگو كه كان ئەلئىن: محەمەد بۆيه ئەو هه موو ژنهى هینا، چونكه زۆر بهى ژنه شه هید بوون، محەمەد دەستى به باڵیان ه وه گرتبوو.

ئاخر نیتشه نا هەقى نه كرد، كه ئەلئى: دواى هه موو ته وقه كردنىك، له گه ل پیاوه ئاینیه كاندا، دەست شوۆردن، به سابوون پىویسته.

نازانم چۆن خوا، محەمەدى خانه نشین نه كرد، له سەر ئەو كارەى؟!

هه میشه، هەر ئىسلامه كان بوون، كه په يمانيان ده شاكاند، به ئەمرۆى هه سەن نه سرو لاشه وه. محەمەد كاتىك پىویستى به په نا هه ندهى جوله كه بوو، پى دوتن باشتىرین گه ل، سورەى مانگا 47. به لام كه ئىتر گه شته ئاستى كه مل ملانى له گه ل جوله كه بكات، له سورەى تۆبهى 29 ئەلئى: خوا بیان كوژئ، جوله كه درؤ ده كات.

كاتىكیش كه محەمەد زانى، ئىتر به ره له ستاكار نه ماوه، له سورەى ئەل عمرانى ژماره 85 دا ئەلئى: دین لای خودا، ته نها دینى ئىسلامه و هه موو دینه كانى دىكه، تابوه.

هه میشه، هەر ئىسلام بوه، كه خۆى له دینه كانى دىكه هه لده قورتاندوه، چونكه سورەى تۆبهى ژماره 30 ئەلئى: جوله كه كان ئەلئىن عوزیرا كورپى خوايه، كرىستایه نه كان ئەلئىن عیسا كورپى خوايه. گونا هیان كرد، خوا بیان كوژئ.

جوله كه باوه رپى وايه، كرىستیانیش هه روه ها، نه جوله كه، نه كرىستیان يه خهى كه سیان نه گرتوه. دینه كانى دىكه، خۆیان له كاروبارى دینه كانى دىكه هه لنه قورتاندوه. ئەگەر سه رده مى خۆشى كرد بىتیان، كو تائى هاتوو چوو. ئىستا هەر وولاته كرىستیان هه كانن، كه په نای مىلۆنه ها ئىسلامیاندا وه.

كه چى به وهش قایل نین، ته قاندنه وه كانى مېترۆى له ندهنى، 7ى 7ى 2006 مان له بیره هیشتا.

چاوه پروانى به شى دوه م بن.